

**ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
04-10-2015**

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Το πρόβλημα της ψυχαγωγίας

Κανείς δε νομίζω ότι μπορεί να αμφισβητήσει ότι η ψυχαγωγία είναι ένα από τα ακανθώδη προβλήματα, που έχει να αντιμετωπίσει ο άνθρωπος στη ζωή του. Και η θέση που θα πάρει απέναντι στο πρόβλημα αυτό προοιωνίζει κατά κάποιον τρόπο την αξιολογική ποιότητα της ζωής. Γεννιέται όμως εύλογα το ερώτημα. Άραγε κάθε λογής ψυχαγωγία είναι **ωφέλιμη**; Η απάντηση στο ερώτημα αυτό με βάση το χιαστό σχήμα « Όλα τα ευάρεστα δεν είναι ωφέλιμα και όλα τα ωφέλιμα δεν είναι ευάρεστα» είναι αρνητική.

Το πρόβλημα αρχίζει από τη στιγμή που πρέπει κανείς να κάνει εκλογή ανάμεσα στα είδη ψυχαγωγίας. Η άλλη όψη του προβλήματος συνίσταται στην επιλογή του κριτηρίου με το οποίο θα κάνει την εκλογή του είδους της ψυχαγωγίας. Έτσι λόγω χάρη παρατηρείται πολλές φορές ότι το κριτήριο εκλογής του είδους της ψυχαγωγίας μπορεί να είναι διαμετρικά αντίθετο ανάμεσα στους ανθρώπους. Γι' αυτό ένας μπορεί να προτιμάει την άλφα ψυχαγωγία, ενώ ο δεύτερος να μη θέλει αυτή και να προτιμάει μίαν άλλην που δε θέλει ο πρώτος.

Οι γενεσιουργοί παράγοντες της ψυχαγωγίας είναι πολλοί και ποικίλοι, όπως παραδειγματος χάρη: το παιχνίδι, η μουσική, ο χορός, η εκδρομή, η διασκέδαση, η **τέρψη** στο θέαμα (θέατρο, κινηματογράφος, τηλεόραση), η απόλαυση κá. Η ψυχαγωγία νομίζω ότι χάνει το αληθινό νόημά της, που είναι η αγωγή της ψυχής, και γίνεται αργά αλλά σταθερά συντελεστής της ανθρώπινης **κακοδαιμονίας**, όταν με οποιοδήποτε είδος αυτής, προβάλλεται ασύστολα η γυμνότητα, **υποθάλπεται** συγκεκαλυμμένα η ανηθικότητα και διδάσκεται έμμεσα, όπως βεβαιώνουν το γεγονός αυτό αυτόχειρες ή εγκληματίες, η βία και το έγκλημα.

Τον ίδιο κίνδυνο ψυχικής διαστροφής είτε σε μικρό είτε σε μεγάλο βαθμό, διατρέχει και ο νέος που δε θέλει να αποφύγει: α) τους άσεμνους ξενικούς χορούς, οι οποίοι εισήχθησαν στην Ελλάδα μαζί με την έξαλλη μουσική, β) τα πάρτι που καταρρίπτουν στη συνείδηση του νέου το σεβασμό προς ό,τι είναι ιερό και όσιο, γ) τους ύποπτους εκείνους χώρους, όπου διακινούνται μυστικά κυκλώματα ναρκωτικών και δ) τα κρησφύγετα της αισχύνης, όπου ενεδρεύουν αξιολύπητες ανθρώπινες υπάρξεις, που αποστραγγίζουν των ακολάστων την υγεία και την περιουσία. Οι περισσότεροι από τους νέους της σημερινής εποχής δε θέλουν να έχουν εξάρτηση από την οικογένεια, καμία ηθική δέσμευση, κανένα περιορισμό στις ενέργειές τους. Γιατί οι ηθικοί αυτοί χαλινοί θεωρούνται απ' αυτούς οδυνηρή καταπίεση. Ας ακούσουμε τώρα τι λέγει ο Carrel για τον άνθρωπο της εποχής μας, ο οποίος απορρίπτει την πειθαρχία που επιβάλλουν οι αιώνιοι ηθικοί κανόνες:

«Οι περισσότεροι αρκεσθήκαμε στην αταξία και στο ξεχαρβάλωμα, που επακολουθούν την απόρριψη κάθε εμποδίου» (ΑΙ Carrel, Σκέψεις για τον άνθρωπο και τη ζωή, σ. 42).

Μια σημαντική, φρονώ, πτυχή του προβλήματος αυτού είναι η εξυγίανση συντελεστών της ψυχαγωγίας. Αλλ' η εξυγίανση αυτή αν μη τι άλλο είναι δυσχερής, διότι προσκρούει σε ποικίλα **συμφέροντα** και σε διάφορες προτιμήσεις. Ωστόσο στο φλέγον αυτό θέμα που λέγεται καλή ψυχαγωγία, θα μπορούσαν να συνεισφέρουν, έστω και λίγο, όλοι οι φορείς που

ασκούν κάποιο μορφωτικό ή παιδαγωγικό έργο με τη σωστή ενημέρωση, την καθοδήγηση και το φωτεινό παράδειγμα «τὸ ὁποῖον», κατά τον ιερό Χρυσόστομο, «λαλεῖ εὐγλωττότερον πάσης ῥητορικῆς τέχνης».

Αληθινή λοιπόν είναι εκείνη η ψυχαγωγία, που συντελεί ὄχι στην κατάλυση των αξιών, στον εκμαυλισμό των ηθῶν και στην εξυγίανση των παθῶν, ἀλλὰ στην πραγματική τέρψη και ανακούφιση που εγγυώνται την αγνή χαρά και την αληθινή ευτυχία και διασφαλίζουν την ομαλή ζωή του ανθρώπου.

Δημοσθένης Αλεξανδριδης

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 90-110 λέξεις.

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Σε ποιες περιπτώσεις, σύμφωνα με το κείμενο, η γνήσια ψυχαγωγία μετατρέπεται σε νόθη, ιδιαίτερα στους κόλπους της νεολαίας; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 10)

B2. Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η τρίτη παράγραφος;

(μονάδες 5)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. α. Να γράψετε μία συνώνυμη για καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία τους στο κείμενο: ωφέλιμη, τέρψη, κακοδαιμονίας, υποθάλπεται, συμφέροντα.

(μονάδες 5)

Γ1.β. Να γράψετε από μια πρόταση για κάθε συνώνυμη λέξη που επιλέξατε.

(μονάδες 5)

Γ2. Να επισημάνετε στο κείμενο δύο παραδείγματα μεταφορικής (συνυποδηλωτικής) χρήσης της γλώσσας.

(μονάδες 5)

Δ. (Μονάδες 50)

Ο αρχισυντάκτης της σχολικής εφημερίδας σας ζητά να συντάξετε ένα άρθρο στο οποίο θα εκθέσετε τις επιπτώσεις της μη ορθής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου για τη ζωή του ανθρώπου και το κοινωνικό σύνολο και να προτείνετε γόνιμους τρόπους αξιοποίησής του.

(μονάδες 50)

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

**Βέτος Δημήτρης
Γιάννηλερ Κατερίνα
Δήλμα Αναστασία
Μπαλλά Γιώτα
Νάσκου Χρύσα
Παππάς Παναγιώτης**